

Mundakako arrantzaleei egineko grabazioen transkripzioa (VII)

Eneko Barrutia

Bilboko Hizkuntza Eskola Ofiziala
barrutia5@euskalnet.net

Abstract

This is the transcription of a recording made from a fisherman from Mundaka, in order to enrich the corpus of popular Basque language.

Laburpena

Herriko euskararen corpora gehitu guran, Mundakako arrantzale bati egineko grabazio baten transkripzioa da berau.

Keywords: transcripts, the variety of fishermen, oral corpora, Biscayan Basque.

Gako hitzak: transkripzioak, arrantzaleen hizkera, ahozko corpora, bizkaiera.

Herriko euskeraren corpora gehitu guran, Mundakako arrantzale bati egineko grabazio baten transkripzioa da artikulu hau.

2000. urtean argitaratu nuen *Bizkaiko arrantzaleen hiztegia. Léxico marinero vizcaino liburua*. Liburu horretan Mundakako lekukoa Dimas Zaldunbide izan zen, 1921ean jaioa. Zaldunbideri laurogei ordu inguru grabatu nizkion eta berarekin izaneko zazpigarren grabazioaren edo zazpigarren orduaren transkripzioa da honako hau. Grabazioaren data 1990eko maiatzaren 22a da.

Askotariko galderak dagoz inkestan: tresnak, aparioak, txikotak, txoriak, arrainak, kantak, enbarkazioak, belak.

Artikulu honen helburua bikoitza da. Alde batetik, arrantzamundua aztertu nahi duenarentzat lagungarri izatea. Bestetik, herriko euskeraren corpora hornitu gura da. Corpus hori zenbat eta handiagoa izan, orduan eta errazago atera ahal izango ditugu era askotariko ikaskizun-ondorioak.

Grabazioan entzuten den guztia transkribatu dut, bai informanteak esanekoa, bai neuk esanekoa. Neuk esanekoa letra etzanez ageri da eta lekuoak esanekoa letra beltzez. Batzuetan parentesiak erabili ditut, parentesi barruko testua ez dudala hain argi ulertzen adierazteko. Benetako dokumentua grabazioa bera da eta testuarekin batera audioa argitaratzen ahaleginduko gara.

Aikomen orain urte batzuk neure lagun Dimasek eta biok edukiko elkarrizketa.

Dimas Zaldunbide

1990-IV-22

7 A

pregunte

seinsu, barridxek? Da librotik ata sus?¹

etzut ekarri librue

(esta ardure)

aitxe dabil apur bat leiduten

(a, gusta eitxen yako e?)

da orreitxik, datorren egunien ekarko tzut

bai bai, estakosu-, estau prisik. E! gedxau gure badau alakue aitxe leiduteko badaus e? Andáus e tómuek. Da politxe da, a béstí be: Euskalerridxe, árek e bi, lau, sei, saspi tómó dausenak árek?

berdi-

berdiek, Euskalerriko gausek, baye da, e, en comis, en comis, politxo dau e?.. politxo dau. Mwy bjen, vamos a ver

ibil nai bermiotarrakas be kofradidxen oin, da esetuten saitzuse danak an

danak, bai.. eske, único mundekarra, ibildxena patroi, urtiitan, ixenai neu. Da nigas ibildxi ba

¹ Ea berak utzitako liburutik atera ditudan galderak.

jénte asko, bermitar asko ta, askok esetuten nau ni. Da sesan tzue niritxik²?

bai-

sesantzuen..

ba es, ba euren artien, ori de estakit noren lobie ta

bai, Urrutia, Jose Mari Urrutian lobie da-

igwal esetuko sus suk eurek, abogado txikidxe, esisena da

esetu eingo tas nik danak esetuten (dotas) Bermion baye bakixu, ya, geixotu naitxenik eta ona dxun benai eitzen Bermiora, enai dxuten e, seosetan alabik erutенau apaidxo batzuk erosi txe- dxun da etorri, (estot eitzen e)³

da esaten sauien Sananderetik eta-

bai! Sananderetik amasei urte ein tas, Portuundon parejetan esango tzuen, Portuundon parejan

igwal bai, enai akordaten

bai bai. Mwy bjen. Da ein su e, esan tzasu nik esan tzuten preguntak-eta bertan esu ein.. konpara?

bai, konpara eiñdxot, bai

da?

gedxena antzeku da es? Baye badaus gausa batzuk diferentiek edo

bai bai bai, ongo die

estate baterako suk esastasun errediñe ta salabordue bardinetisela, es?

bai bai

da eurek esan dostie diferentitisela apur bet

errediñe da sarabardu dana da bat. Errediñe deitxuten tzo txikitxue, errediñe txikitxue, bay dana da sarabardue

sarabardu andidxawe?

andidxawe. Baye, errediñe, da sarabardu da, bardin-bardiñe. Errediñe, errediñe, deitxuten tzo eurek, e, karnadie, atunetako karnadi-ta eitzen dawinin biberutarako, errediñegas

² niregaitik

³ Oso ahapean esana.

embarkaten dauie, sarabardo nagosidxas barik, bay dana da sarabardu esate baterako, sarabardu da dana esate baterako, bata txikidxe ta besti andidxe. Da gero dau nwebomundue

medjomundue

medjomundue, bai, da, errediñe, sarabardue, da nwebomundue, nwebomundu da asta bakue, asta bakue

bentaja gitxi dau

es es es. Bermitik eta Mundekara, estau, gitxi, gutxi

oneties bermitarren berbak a ber. Ba erderas "poleas", belak idxeteko txikotak se isen-motúek, bai, bai, bai, motúek, da, or?

trisek estie?

trixí da, txikota pasaten dena. Motutarue txikota

trisi esta txikota?

osea motue, moto-, ba belak altzateko due motó bat beyen da beste bat-u godxén. Da, ortik pasaten dxakon txikota, motuen, (tinteko), ori da drixie

selan?

drixa, drixie, bai. Besti da motue, "polei" diñosune, da motue, da motutarun txikotak, bwéltan tirituteko, beli altzateko die drixek, es e motu esta drixie

"polea" esta "drisie", da-

es es es es, motue. Eurak motu etzu esan?

bai, gero agertuko da. Da, Dimas, suk esetu sus txalupek?

estot esetu, estot esetu, el año doce

ikusi bes?

bai, e ukusi dot, e, amen Busturiko erridxuen, ya, erretirata, oten sin or e, ba, gerrabwéltararte or on sin e, erretirata bi an oten sin Busturiko erridxuen, bai, ni neuk esetu itxasora-ta estot esetu, estot esetu, illen amabidzen ixen san desgrasidxe, txalupana. Año dose, día dose, y se ahogaron sjento dose

mundakarrik edo itxo san?

mundakarrik esto pentzaten. Nire andrin familidxen, ogetabi, itxo sien. Ogetabi, e aitxitxe, onen e- nire andrin aitxitxe, da aren se-, aitxitxen- aitxitxen aitxi-, aitxitxen aitxe, aitxitxe, da seme bat edo bi be bai, itxo sien, da gero áren e, lobak eta árek eta ónek, bakixu, familidxen e, ogetabi edo otamar-edo itxo sin e, nire andrin familikuk, bai

bai. Se or e, sure librun daus e, isenak, itxo sinak

bai ba ongo die, bai. Or ongo die, ba Arenasatarrak asko

bai Arenasa daus, or e

Arenasatarrak, nire andri Arenasa da. Arenasatarrak ongo di asko. Bay familikuek, estaitx otamarr edo otabi edo otamarr-edo esaten txus, familikuek. Otor san erregi otor san, intjerrora Bermiora, erregie. Da bertan e librun imingo dau igwal

bai, itxo sin danak, euren isenak eta bermiotarrak edo-

bai, mundekarrak esto p-, mundekarr(i)k esto pentzaten itxo s(e)nik, mwy bjen

txikota da "estatxie"?

bai, dana da bat, estatxie, *estatxi* deitxuten tzagu fondomoten dena enbarkasiño txikidxetan, estatxie, txikidxetan, fondomoten dena da estatxie, da merkantitan estatxi da, merkantitan da estatxie, ya txiko lodidxawe, txiko lodidxé

ta setako usaten da?

amarrateko, amarrateko, e, ori da estatxie. Da, enbarkasiño txikidxetan fondomoteko da estatxie, meyé.. Da gero dau kalaborta

bai, se txikot da ori?

kalaborta, da, txiko lodidxe, merkantik amarratekue, da ori. Amen, amen, estatxiri, merkantik amarraten (din) estatxi(ri) deitxuten tzo *kalaborta*

emen Mundakan?

ba, e Mundekan da amen, kostan, kalaborta. Ba kalaborta da, gixonen lodixerakoo txikota idxe. Dárue, enkapillatekoo bítetan, enkapillateko dáru, estrapo bat alanbraskue, da a enkapillaten da, da gero merkantin biraten da alanbrias, bítetara, ori da kalaborta

da sagán ekarteko beste enbarkasiño bat sagan ekarteko-, ekarten da erremorkako txikota

da kalaborta esta orretarako usaten?

es, es es, kalaborta, kalaborta ba ba aulako lodidxe da, erremorkarako ta.. ori baiño méyawe, ekarten da, *erremorkako txikota* deitxuten dxakona ya aulakue, estate baterako. Da arrasteruek, karreteleko alanbris ekarten (dawi) erremorkan

segas?

karretelin dawen alanbrie, arrastako alanbrie, ekarten da áreas erremorkan, erriten die igwal irureun edo lareun metro errie, da, mobidu besta eitxen kalaborta, edoo.. erremorka

da estatxie esan esketero selan esango lekisu olako iru?

iru estatxa

da kalaborta?

iru kalabort

ia au arrañe bada edo, "itxasugoye" entzun su?

itxasugoye?

culebra de mar esateko, "itxasugoye"?

itxasugoye.. itxasugoye, au ixengo da: angiraa angira-mori ixengo da, bai, orixengo da, orretako, e, angiri- edo estoo.. e, sugoyen antza, orretako, parecido a la, a la esto, al cascabel

esaten da olan Mundakan?

Mundekan, *itxasugoye* esta esaten, Mundekan esaten da *angira-mórie*, ori da, esta angiri-, angiri bakixu ser den, "congrio", ori da, méyawe, da esta ixeten angiri lako andidxe, laburrawe, da da, gris-antzera, pékakas, gris-antzera pékakas. Ori da.. sugoyen antza dakona

ona da dxateko?

e, amen esta dxaten, bay usaten da Mallorcan da Andalusidxan paellarako, usaten da. Amen es, amen esta-, estot ukusi dxaten

au esta arrañe baye entzun su "itxasuskidxe"? Uskidxe?

bai, bai, bai

ori esta arrañe, esta?

es, bixidxe da e?, gausa bixidxe da, da oten da udén, uden porreglajeneral, oten da portutan eskillaretan da aulan oten da, da, sesangotzupa, omoten dau e, bigune da, bigune, álako bigune, da omoten dau e gánera labana, da, sesangotzut, omoten dau e.. átzeras botaten dau e, esatiles e eskutan-da, "da asco". Da gero dau beste bat, arén antzekue, guk deitxuten tzagu *tinterue*

tinterue

bai, *tinterue*, da beren gáñakoo íngerukue, da botaten dau, tinti botaten dau, ori be udan oten san, oin gitxikusten da, bapes

tinterue esta ikusten ya?

es. *Tinteru* deitxuten tzoe baitxe orribee, orii.. marisku da, mm... "eriso", "eriso", orribe *tinteru* deitxuten tzoe

suek es?

es, es. Da, *tinterue*, bay-, da, len esan tzutena da, ee.. orrén itxas ee itxasuskidzen antzekue, baye tinti botaten dawena. Gánera botaten dau tintie, e morau e ántzeko tinti botaten dau, bai

esan dostie ori itxasuskidxe pópin antzeku dala erro txiki batzukas

errorik-eta esta-, es es es, da, e, pepiño baten antzekue, pepiñue, dxateko pepiñu- áren antzeku da, aren antzeku da

da selan esango lekisu olako iru?

itxasuskidxe, bi edo iru, bai

da itxasuskidxe, "uskidxe" bakarrik esaten da edo "itxasuskidxe"?

itxasuskidxe. Uskidxe, txarto berbaiñde bakixu, umetan urtetan da átzetik, uskidxe, da áren antzeku delakon dako (orrek) ixena. Umetan iñdxarrak eikeran, urtetan dau atzetik, ori da úskidxe, da arén e típu dakoles

orreitxik dako ori isena

bai, eso es

arrañe da "bedar-dxalie"?

bai!, bai, bedar-dxalie arrañe da, e, begin antzekue, andidxe, andidxe, e besegun gáñakue, edo andidxaw, besegun gáñaku edo andidxaw, da dako begin kolorie, begin kolorie

ona da dxateko ori?

bai dxaten da, baye, gerra-denporan asko, oiñ agertu be gitxi itxen da e? Len asko oten san, da atrapaten san kañaberakas da bedarragas, an mólla atzin da órretan atrapaten san, len asko oten san, oiñ e gitxitxu iñdxe ori be. Dako, begin kolori dako orrek, da da besegue baiño, igwal andidxaw, bai

da selan esango lekisu olako bi?

bedar-dxaliek, ba bedar-dxale bi

txoridxe da "atíe", atak?

átie bai, bai, bai, txoridxe, órrek otorten die, ona, erridxora asko-torten da ori, neguen

itxasoko txoridxe da?

itxasoko txoridxe. Nórteko aixitinien, norteko aixiik e, otzak datosenien, neguen, otorten di ona, Mundekako.. ona badira-ta, ba, die, plaira, osea errekkara dusenak e

orretie

atak

da olako bi?

áta bi

dxaten di orrek?

estaitx, iñox e, atrapa bes, atrapa bes, iñox atrapa bes

Bermion esan dostie, arrañe da "koreanue"?

bai!, koreanue

olan esaten da?

koreanue, bai, **koreanu** deitxuten tzagu, m, len a otorten san asko ona. E? bai /stop/ Mwy bjen, ia

ori koreanue

koreanue, da, awenbolun antzekue, orri urtetan tzo awén, bóluk urtetan tzo, da da burbiñin antzekue, burbiñie, etzu esan iñox? "curvina", burbiñin antzeku bay txikidxe, bai, koreanue

dxaten da ori?

bai dxaten da, bai, bai, bai, bai, arrastan e, okiñdxu etxadak ederrak, da, oiñ e, oiñ e ogei bat urte.. edo geitxuau ixengo da, ámen be atrapate san. Ba auri be galdu iñdxe, ori be galdu iñdxe. Gero, koreanue, estaitx deitxuten batzoe, ori da, guk deitxuten tzaguna **koreanu**

Mundekan. Baye, gero estai deitxuten batzo **koreanue**, bokar baltza edo álakue, bokár baltzá, áurreri be estai deitxuten batzo **koreanue** bermitarrak

*niri esan dostie koreanuitxik arrain baltza
dala ta antxoba sasoyen atrapaten dala*

a, bokár baltzá, orreitxik, ba bokar-baltza, orreitxik esantzupa, deitxuten tzoyela koreanue, bokar-sasoyen ixeten da ori, baye koreanue deitxuten tzagun guk, orri burbiñin antzekuri bay txikidxe, esta burbiñie, burbiñin antzekue

beste bateri es?

beste bat, ori, ori be da koreanue

da olako bi?

koreano bi. Esan tzupa, selan esan tzuten e (bokartenera) be, bidxek dxakin taselakon

*ankilli alateko edo estakitz, "tabitxeta"
entzun su? tabitxeta, ankilli alateko edo estaitx setako dan e, berba bat, es? "tabitxeta" esu entzun?*

.. ankilliri, imintxen yakona.. ankilliri imintxen yako, ankilli amarraten da érpetatik, txikota, érpetatik. Da gero, ómon séno apur bet, da amarraten dxako anilluen, beste txiko punta bat, orri deitxuten tzagu gu txiliprosta

txiliprosta?, selan esan su?

txiliprosta

Bermion "txiliporta"

bai, txiliprosta, deitxuten tzagu guk. Da, ankilli birateko ba, (sein)? Makinilli ixengo da ori? Estot entzun nik ori berbie, estot entzun nik

txiliprosta, olako iru selan esango-

iru txiliprost. Dxakiñdxot e, eurepe bardin "txiliprosta"

"pasteca" erderas? pasteca?

"pasteca" = motue, motue

Bermion "motoye"

motue, bai, áurrerau be ein gendun ori e? akordun dakot

da esta esaten "pataskie"?

e- esaten da pastekie, pastekie, esaten da. Baye atxiñe **motue beti ixen da, oiñ e bakixu euskerie**

kanbidxeta dau érderara-ta. Ba, beti-xen-pasteki beti-xen da motue. Pastekatie burdiñaskuek, auri esanda dakotzut áurrerau be. Burdiñaskuek, da motúek ixeten sin oleskuek, eso es

da olako bi?

motó bi

osea orrek sin oleskuek da-

oiñ usaten da, burdiñaskue, da orreitxik deitxuten (...) "pastecas", "pastecas" bai baye, ori beti ixen da "motue", motue, e, pentza dot ati dela

Bermion esan dostie Bermion esaten dala "otzarie"

otzarie

da Mundakan "tragotzarie", tragotzarak, tragotzarie, es?

es, beti ixen da otzarie

da "tragotzarie"?

es, se, kanti dau:

tragola, tragola, tragola, soidxia

itxasorako otzaria

ori Mundekako kanti da. Da atxiñeku da ori, alandase

da "tragotzarie" esta esaten?

amen es, amen **otzari ixen da beti, otzarie**

ori Mundekako-, ori esta Bermioko kantie?

es, es, Mundekaku da. Atxiñe, ori kantaten san aratustitan, kantaten san ori. Ba orreitxi diñotzupa, atxiñe olan kantaten basan, otzarie, esta esta esaten traren-otzarie, se, tragol-otzarie, "tragola" bakixu ser den

da kantik selan segiten dau gero?

ai, e estaitx akordun ba-

tragola, tragola, tragola, soidxia

itxasorako otzaria

da, ortxé akabaten da, ori ixen bi dau estribillun bat, beste kanta batena. Aratustitan kantaten da ori, se atxiñe, kantaten san e, beste kanta bape, beste kanta bat, e, ori kántaten ixen tzoe, neure amañarrebari, difuntiri:

Saspi, papardo dakot
pixuen aspidxen
etorri ona Germana
bakotxa iruna errial
diru eskuen ganian
batela molla sarrian
balandria deskargatzan
matxiñien albuau
ura beran portuen
arriketzak iragoten
neskatillen buruen

Iru bapor falta
motorrak etzien
berrogei papardo-otzara
kofradidxen aurrien
paparda txiki bat
pobriak eskien
dxo lelengo kanpaya
bos da erdidixtie
dxo bigarren kanpaya
seiretan bentie

ori kantaten tzoen neure amaiñarrebari, atxiñe
da akordaten sara

bai bai bai. Da, amen e, kantak, aratustitako kantak, nik okiñ in tas, da oiñ estai non ongo dien, aratustitako kantak. E, beste bat ixeten san:

Urremendeko arraintzaliak
duasenian kalara

da ya enai akordaten ya. Batzuk (akordaten nai baya)

kanta asko esta? Mundakan da-

bai, Mundekan aratustik famosuk ixen di beti, bai. Atorrakas, bakixu atorrak (sertzutisen)

atorrak, ena-

a dxan-, a dxantzidxe da a⁴. A-, au e, au etzi da a, aurtik pasaten. Urtin-urtin eitzen dau au, rekorridue, (ortixik)

da len be eitzen san-

atxiñetik, atxiñatik. Atorrak, Mundekan beti ixen di atorrak. Nik e, esetuten dotenetik e? umetarik, ni(..) umetarik e beti esetu dot atorrie, bai. Da, geidxenak, gastiek, geidxenak gastiek, dakoye atorrak etzien. Gedxenak e? gedxenak

aratustitan e

bai, gure etzin e badáus ontxe be iru atorra, semienak. An daus, gordeta

seupe-

e ni neu es. Ori gedxenak, atorrakas urteten ixen dawinak ixen di estudjantiek, estudjantik e ba makiñistarako ta, ba-, ee pilotorako ta ónek e, da injenjerorako ta, estudjantik gedxenak ixen die, e atorrakas urten dawinak. Eso es

bai famosutie

ba Mundekako atorrak, bai bai, baye-badiñotzut, atxiñetik. Da aur-dáus etzien

entzun su mastille sosteniteko "tanbue"?

tangue, tangue, ori da botaberie-

mastille sosteniteko da ori?

botaberri sosteniteko, tangue, bai, ori esan notzun áurrerau (be), tangue. Da, bare-bare daueni-, ori da botaberak atunetako, tangue. Botaberak, da tangún due. Da tanguun e, sarri a, eitzen san, bare total dawenin bare, tanguen bigarren gántxora bajá, baixuau otorteko botaberak, ba, tangu da ori

da olako bi?

tangó bi.. Esanotzun ba an berrelin dxuten dila órre tanguek, botaberentzako ta, orii apuntata okingo su

entzun su "chupón" erderas, itxasun deskargie edo

bai, txupoye aspidxen oten dena bai, biberutako txupoye

⁴ Argazki bat erakutsiz

es, bermiotarrak "tragarroye" esaten dauie, tragarroye ba igwal lañuk beyen dausenien, urek edo, deskarga urena

aaa! suk-usu esan e, bai, bai, e, trónpie, bai, trónpie. Guk trónpie deitxuten tzagu, tronpie

bermiotarrak traga-

tragarroye, bai, bai, bai

entzun su ori?

bai bai bai bai bai

tronpie suek?

trónpie guk

suek "tragarroye" es-

es, es. Ukusi itxen da formaten, aulan due da gero, uren ganin-da, ba pásá be ein gara gu albotik aulan, ño! sillu eitxen dau e

da ser, ure?

ure daru gora

gora?

bai, bai, da destilaten dau da a da gero lañue, euridxe

osea itxasoko ure gorantz?

bai, bai bai bai, gora, gora, gora. Iñoi, eiñdxau euridxe sapuupe, sapuek, sapo kume(k), da órretie, erreken bat-edo atrapa, da erun txus bérás gorá, bai, bai, bai.. Tragarroye, da- "trompa marina"

da suek "trónpie"

trónpie

da olako bi?

trónpa bi

bela baten isena da "txanberga", txanbergie edo?

....

orrekin belak txalupenak isengo die

bai, txalupenak e ya nik akordun okin bes, igwal ongo da librun baten baye nik e.. estakot akorduen.. estakot akorduen

da esaten da Mundakan "txanelak"?

txanelak bai, bai, batél txikidxe, embarkasiñuri pásatekoo.. jénti-ta, búdxara-ta (dadaweni), bai, txanelak

se diferentzi dau "txanelak" ta "batela"?

txanelak txikitxue, bai, txanelaa ba, txanelak da ba lagun bi ibiltxeku lagun bi edo ori da txanelak

orain be ibiltzen dis orrek?

txanelak oin gitxi daus, bai, oin gitxi dau(s) txanelak, usá bes

esan dostie bermiotarrak txibidzek eta gordeteko biberue, Bermion "Arji-

aljibie

da Mundakan?

aljibie

Mundakan esan dostie "sanbonbue"

sanbonbue, da, batelataruna barruen

batelataruna?

a-dá, sanbonbue. Da aljibi da, gero kanpuen egoten dinak e, fondita, fondita edo móllin kóntran-da imiñdxe, órreti *aljibak*, bai. Da sanbonbue, Bermion esta usa iñoi be

Mundakan bai?

Mundekan beti, da Elantxoben be gitxi, sanbonbue, uxa da, Mundekan beti. Sanbonbu da, eskiri-ta bixirik okitxeko arraintxeko

ori batel barruen

batelen barruen, da béstia da aljibie

orduen estostie ondo esan se amen be esaten da "aljibie"

bai, amen aljibi deitxuten da, txibidxi botaten gus aljibara, bay sanbonbu da batelen barrun dakona

ori esan dostie Mundekan asko on dala ori

bai. Sanbonbue ba, danak, danak. Bermion e bapes, da Elantxoben bes, se Mundekan, beti usa dales amen batelak, batel txikidxe usa die, da eskiri itxen san erridxuen, da eskiri bixirik okitxeko ba, sanbonbu da biberue, biberue, biberue. Biberue, da an okitxen san, eskiri-ta bixirik arraintxeko. Ontxe be badáus

ontxe be badaus?

bai bai bai bai bai, ontxe be badaus

da selan esango lekisu olako bi?

sanbonbo bi

da al-

aljibe bi, bai

*au Bermioko berba bat "berdekidxe"
entzun su?*

**berdekidxe da, lebatzetan eruten sana,
lebatzetan eruten san e arrain berdekidxe
deitxuten dxakon sardiñiri, bokartari, daa
olakuri, berdekidxe, ori da**

da "txibidxie"?

txibidxie, txibidxin pelénkak

"pelenkak" sertzutie?

**pelenkati, txibidxi itxen da gero, txikitxu
a(u)lako tirak ein, da, imintxen san pelenkie, da
berdekidxe ámo bákkarran, ordun usaten san
amo bakarra, usaten san lebatzetan, da,
imintxen dxakon pelenkie, pelenki da txibidxa
sátidxe, baye, aulan, forma politxo-monda
luserien, da sardiñi edo bokarta, ixeten san, edo
txitxarro sátidxe, edo akula sátidxe, berdekidxe**

gausa bi edo?

bi erute ban, bai, bai, bai

txibidxi derrigor on bi da esta?

**oiñ es, es, len bai, len bai, oiñ es. Oiñ e, oiñ e be
sardiñe utze imintxen tzu edo bokart utze
imintxen tzue ta, edo, berdela, plasona, da tirak
eiñxa, a imintxen tzue, ámuen. Se oiñ e
palangri da, oiñ e piedraboli da, baye ordun
usaten san, amo-bakarra, gixon bakotxak amo
bat, da, areri imintxen dxakon bai, sarritxen e,
ámo lapurre imintxen dxakon, deitxuten
dxakon e beseguek, pelenka-dxaliek, pelenki da
txibidxie, *pelenka-dxaliek* deitxuten ixen dxako
ta, beti ten da esin dxosi, da imintxen dxakon
ámo-lapurre, besegu atrapateko, edo txitxarru
edo, arrain txikidxe atrapateko, eso es**

da ori lebatzetako

**lebatzetako bai, bai, berdekidxe lebatzetako
ixeten san. Bermion be (olan imingo dau) esta?**

*bai, esan dostie an. Da olako gitxi, ber-
berdeki gitxi, berdeki gitxi*

ser da "urkulue"?

urkulu da, ee, sesango tzupa? Urkulu da..

sarieki eta altzateko da?

**áulan e palo bat, palo bat, atxiñe usaten san
urkulue, trañien, bokartien, trañien, urkulue.
Da, da, da esatiles e, arbolie, esatiles e errama
bat, da dako, áulan e, úbe bateles, a-dá urkulue.
Da, okitxe ban, orrek trañien, urkulu- urkulue,
bateti dxu-**

7 B

**txikota, áurrie pasaten sana, etxadan. Da gero..
urku-, ori ixeten san sardangue, da sardanguek
okitxe (ben), bermitarrak deitxuten tzo *urkulue*,
da gu *sardangue***

*a, suek "urkulue" esue esaten
sardangue. Da sardanguk okitxen dau urkulo
bi. Urkulo bi, bat púntan da besti erdingueruen.
Da, andik e, arrañe saku imintxen senien,
trañin saku imintxen senien, arrañe itxoten
sanien, goiko urkulun imintxen san, semeye,
meyaue. Da, arraiñ asko oten sénien beko
urkuluen, materidxal gedxau, esatiles e,
lodidxau erramie, eso es.*

"urkulue" bai esaten sue orduen?

**bai bai, *urkulu* bai, baye, sardangue. Bay gero
urkulu dau, urkulue usate su ba, urkuluek
usaten sin atxiñe, lebatzetan be, barandillak e
imintxe sien, barandille kanpotik, sóidxekas. Da
orduen, urkulutan dxuten sin sóidxek, urkulun
dxuten san e, bergie edo ori, da gero, berari
akopleta, sóidxie, bai. Soidxi ixeten san ba
materidxal bat total gogorra**

egur bet esta? ola

**bai, e tintakidxe estaitx ixeten bada, orré e, ee
narruegas, orré e, estaitx e eitxen basan,
atxiñe tínti itxe san, tínti erosi biarrin ba,
matxaka ta egosi (ta) tinti itxe san, da estaitx
tintakidxe ixeten bada ori. Ori erreken e,
onduen, errekan e ondun aste san ori arbolie
entzun su "txintxurrue"?**

**txintxorrue. Txintxorrue da, sarri oten da, edo
bokarta, edoo.. oo au e, *angulie* deitxuten
tzagune, es au angula txikidxe, angula asidxe,
oten da udan, da txoridxekas, arrañek e
asidxe, lupiñek eta ónek e, artzen dawinin
kolanelek eta ónek, *bustenbaltza* Bermion,
Mundekan *kolaneegie*, árek e, agarraten tzoenin
orreri arrañeri aspitxik, txoridxek eta dxaten
da a, a a baltzue txoridxek eta arrañek
salta(ken), ori da txintxorrue**

txin-?

txuntxurrue

txuntxurrue?

bai, txuntxurrue, o "txintxorrue"

suk selan?
guk txintxo- txintxorrue, bai
 da olako gitxi?
txintxorro gitxi dau
 au dxateko da, marmitxe edo esatiles
 "surrukutune" entzun su?
surrukutune entzun dot, bay surrukutune ixen
bi dau, marmitxe suridxe, bai
 da esan dxaten ori Mundakan?
ba atxiñe bai, atxiñe bai, itxasun atunetan,
dxate san surrukutune. Ori da suridxe,
marmitxe da kolorias, da ori daa, surrukutune
da, ee, ogi-sopak eta eiñdxe, ogi-sopak eta
eiñdxe ba, marmitx ántzera, bay surídxén,
kipula barik, kipula barik eitxen da ori
 esan dostie makallue ba patatakas
baitxe, baitxe, baitxe, makallu patatakas
surrukutune, bai
 Mundakan be esaten san olan,
 "surrukutune"?
bai, bai, surrukutune bai
 da dxan be bai es?
bai, bai, sarri
 txikota da "eskota"?
eskota, bai, eskota da, bélitaruna atesateko, bai,
béli goidxén dawenien, atesa, edo errie, eskota
da ori, esatiles e, popadan básus ba errie ein
bixu, gedxau, boltzi formateko. Da, básus
ankerara ba istutu ein bixu, ankerara dxuteko,
bai
 ori de eskota?
eskota bai, belin atzeko alderdi(txik), atzeko
mandatik dako ori txikota
 da olako iru?
iru eskót.. eskotak iru
 entzun su "masamorrie"?
masamorri da masidxe
 igwalaties?
bai, bai, masidxe, dana da bat. Ori da, antxobie,
antxobin buruuk eta tripak eta, (aulan)
matxakata, masi itxeko, arraintxeko
 orduan estau differentzidzarik, o sea,
 masamorri-
masamorri Bermion, gu masidxe
 suek "masamorrie" esue esaten?
es, es, masidxe, masidxe
 esta Mundakako berbie "masamorrie"
es
 erromerue, arrañe es
erromeru bai, esan notzun bai, merun antzeku
da
 ori da "pes pilotue"?

es, es. Pes pilotu da, pes pilotu da, eruten dawena, tiburoyek eruten dawena buruen, lepuen. Ori da "pes piloto". Baye ori esta, erromeru esta ori e? Guetzako es e? Guk *erromeru* deitxuten tzagu, merun antzeku da baye esta merua. Da "pes pilotue", eruten dau, tiburoyek eruten dau e buruen, se tiburoyek e, estaitx, gitxi ukusten dawela pentzaten dot, usiñe bai, ba ukusi gitxi, bai, da, ori da eruten dawena, "pes pilotue", ori da gidxaten dawena
 suek olan esaten sue "pes pilotue" be bai es?
bai bai bai bai bai
 arrañe da "katie"? entzun su?
bai entzuta dakot, katie bai, katí "cadena" da baye, a ba entzuti bakot orrena arrañena baye estai ser den, entzuti bakot
 ori Mundakan entzun su?
bai bai bai, Mundekan, entzun dot, katie baye,
oiñ estai ser den. Atxiñetik e, estakot ori-
 Bermion be estakidxe ori
es es es, es, atxiñeko gausi da
 arrañe da "sabaidxie"?
sábaidxe bai, sabaidxe bai. Sábaidxe, ori da
bedar-dxalie, bai, ori da. Neuk imingo tzut
ama⁵. Sábaidxe da, bedar-dxalie, da Mundekan
be sábaidxe deitxuten dxako
 da olako bi?
sábai bi
 ori artina ba "kankamuek"?
kankamuetie giltzek, giltzeti kankamuek.
Kankamuek, ba segun selako traña den, semata
a lusiau ba kankamo gedxau. Órretus
beraunien, órreti anilluek, anilluek goma
bategas dues, da órti du pásata bragerue. Da
biraten da gero makinillakas da, eitxen dawena
aspidxe sarratu, ori da-
 kankamuk
kankamu- giltzati órrek, giltzak. Érderas
montañesak "llaves" deitxuten tzo orrerri
 da suek, suek kan-
kankámuek
 au esan dostie len belak otzaratan
 gordeten sila esta?
belak? ba e da-
 sakutan?
sakutan be bai, se, se, sikatu, ta ondo sikatu ta
gero sakutan be bai
 da otzaratan es?
otzaretan da es, sakutan, es, es, otzaretan es,
sakutan

⁵ Andreari dinotso zeozer.

*esan dostie txalupenak, atxiñen ba
Bermion otzaratan
ba, otzaratan bai bustitxa dawenin bay siku
dakonin e, sakutan, bai
isen da preguntateko orren otzaren isena
....*

*txalupen gauseti orrek.. eske egon san
kofradidxen gison bat da, larogeta iru urte, orrek
dxakitxe ban
ba atxiñeko gausek, gu(k) baiño obeto
txalupena-ta*

**bai bai, igwal ibilli ingo san-da. Ibilli ingo san-
da.. dxakin**

*ondiño badau jentie orduen txalupetan da
ibilldexena-ta*

**bai, nire aitxe-ta be ibil sien, aitxitxe-ta ibil sien,
baye órrek ba beitu, larotas urtitati gorakuek,
larotas urtitati gorakuek, se, illen e, urtin
amabidxen il-, e itxo sin órrek, el año doce, da,
gero ba, ein bádau bestee urte bi edo iru gedxau
esawin órrek eingo, gero ya asi di baportxu-
bapor txikidxek asi sien, *Españatxu-ta
bermitarrak, da-***

"Españatxu"?

**Españatxu bai, batek okitxe ban ixena
Españatxu.** Da órrek bapor txikidxek asi sien,
da gero ba ya asi sien motorrak asidxawek eta,
baporak andidxawek eta aulan, bai. Baye árek
e ba larogei urteti gorakuk e ixen bi dau e ori
dxakitxeko

beli da "fókie"?

**bai, áurrin duna, aurrin duna, áurrin imintxen
da, e, branka-musturretik, branka-musturretik,
párlora duna, branka-musturretik párlora duna,
ori da fókie, bai**

da orrek usaten die?

**ori usaten da, e, egwaldi txarra dawenien, e,
atunetan-da, botaten dauie, ankillie, átzetik,
"ancla flotante", botaten dauie. Da, imintxen
tzoe ori, fókie, da fókik okitxen dau geldi-geldi-
geldi, esatiles e, popadan okitxen dau,
embarkasiñue, fókie. Da fóki uxaten da báitxe
aixera dxuteko be bai, fókie usaten da, ónek
beléruek-eta fokie eruten tzue, aixera-ta
dxuteko a, ondo trinketa**

da olako bi selan-

fóka bi

da beli da "eskandalosie"?

**bai, "escandalosa" da, bweno, oiñ e esta usaten,
orrek usa-, órretie, atxiñekoo, bergantinak eta
golatan, golétkak eta órrenak, da eskandalosi
estaipa dánen goidxen dxuten dena, pálun goi-
goidxen dxuten dena, estaitx ori bada, estaitx**

*suk esetu sus orrek e eskandalosak eta
bueno, dxakin bai, entzun su es?*

**bai, estaitx e.. ogon apur baten ia.. emen
bádakar...**

*galeonesedo [liburua ekarri dau]
igwal ámen ekarko dau.. ekarko dau igwal..
cebadera, uno. Au topa ein bi da*

a, beli da es?

**bai, cebadera. Gavia de botavara. Belati onek.
Trinquete, trinquete, tres, trinketa? trinketa?..
au?**

**au, trinketa. Jwanete de proa.. sinco
emen, au es?**

**bai. Aur dakosu(s) belan ixenak, gure basus
da, selan esan da, eskandalosie
escandalosa, ia... sobre jwanete mayor, gavia...
mastil- trinquete.... escandallo de aparejo no,
estau**

*igwal beste isen bat okingo dau,
"escandalosa" ba, esta esango igual beran isena
es?...*

**onek atxiñako, galeón, galeón, navio de linea...
galeon. Ba nik onek gausak e
kuriosuetie**

**bai, gausa asko okitxen dot nik gordeta. Au e
dxakiñdot non-dákoten, se gausak e, buque
insignia San Martin, eser ataten basu ametik,
eruen**

*eske belak euskeras estauve okingo isenik
igwal e*

**es.. Bai ba, kasu baterako, trinketa, "trinquete"
trinketa da. Trinketa
badau bat "mesanie"?**

**mesani bai, amen, "martinet de mesana"
olan esaten da?**

**bai, latiñe deitxuten tzagu guk, latiñe. Trese, au
ixengo da, au ixengo da "mesana", trece, trece
trece, "vela de mesana", ara!**

latiñe

**latiñe.. eser ataten basu ametik, erun ein.. Onek
e kwádrun imintxeko politxo daus.. e?**

*bai, badakosu or kwadro bat eitzeko. Da
non ero si ero*

**au emon eiñxosti niri. Firestone(n).. Esetako
gure basu, amen dakosus ixenak.. erun ein
igwal beste egun baten eskatuko tzut**

**bai bai bai... Diretor comersial, de Firestone..
Diskusiño bat edo okitxe su, da es edo bai, ba
neuk ekarkot, da, án dau e mwéstri, ontxee
ixen den moduen, mesana edo an- an urtengo
dau**

ori libruk eta or dakosu gero-

nik beti gordeten dot, beti, gausak e, niri aulan e itxasoko gausie neuri asko gustaten dxast, asko. Oiñ erderas euskeras estait baye, gusta bai. Nik orrek libruek, ba leiduta dakotas. Baye, sarritxen e, barriro astenai ostabe, bai

ori esta baten leiduteko

bai, sarritxen, edo, edo gausa bat otor dxatzu akordora, da diñoso ño! an librun (ogon ein) bi dau ta, topa eitxe su. Da akordun okiñdxot e belamena (an) an

sertzuties "kaskilluek", ejitaruna edo kaskillu da, desgastintzako, bosíñien, bosíñe edo makiñie, bosíñe da átzin urteten dawena, éjik urteten dawena, itxasora, entre- entre barruko mandatik eta kanpoko alderditik, a barru da bosíñe, deitxuten dxakona. Bosíñe. Da gero, éjie due, or enkaskillata, kaskillo bi darues, bat barrutik eta besti kanpotik, kaskillue desgastitxik, eso es. Kaskilluek, porreglajeneral, e kaskilluk atxiñe oten sien, e, oleskuek, guaya-selan okitxe ban arek olak ixena? Guaya-guayakana. Guayakana, "guayacán". Ori ixeten san materidxal gogorra, total gogorra, da (orre) usaten san atxiñe, guayakana. Da gero otor san, metal suridxe, bigunawe, metal suridxe, ori da, e, desgastie badau, metal suridxe gastaten da, bera eji baiño, ariñau, eso es. Baye usaten san "guayakana", lélau. Nik e usa dot arrasteruen, e, "Campesino Campeadoran" guayakanas, da gero kanbidxa ein tzoen ya, gasta sinin ortik amendik ba, gero kanbidxa ein tzoen da imin tzoen gero ba, bosíñe, e orregas, kaskillukas baye.. metal suridxegas

beli da "serbanue"?

serbanue? bai, serbanu be beli da, bai. Bai, serbanu be beli da

onek txalupen gausaties, bweno igwal esties txalupenak bakarrik, beste enbarkasiño batzupe okingo dabe,.. es bweno, "lancha sardinera" selan-?

atxiñe usaten sien ónek enbarkasiño kuberta bakuek, sardiñetan-da ibiltzen sien(a), sardiñetan masi-txen

se isen dakoye orrek enbarkasiñuek?

.. órrek e, atxiñeko, motórrak ixeten sin, motor txikidzek ixeten sin sardiñetan

baidekuek?

baidakuu da batela, baye motorrari deitxuten dxakon, sardiñetan dxuten sinak: baidara gues, baidí da "bahía", baidara gues sardiñetan, baidakoo, baidaku ixen da, batela, batela mustur bikue, esatiles esta txátue, mustur

bikue, ori, orrerri deitxuten tzagu Mundekan *baidakue*, da, baidara dxuten sin enbarkasiñuek, dxuten sin sardiñetan, *baidara "bahía"*

da olako bi? olako enbarkasiño bi?

baidá bi, e baidako bi

da "potiñek"?

potiñe, bélako bárku da, bai

esetu sus suk orrek?

es, es, es.. bélaku da ori be, potiñe, e txalupie baiño estaitx e differentiau bada, txalupin antzeraku edo ixen bi dau, neuk estot esetu. Ongo di an e?, an, an ongo die, an ongo die, bai, ongo di bai

"amulie"?

amulie da, e, áurrien, áurrien, baborreko amulie da estiborreko amulie, aurrien

amula bi dakos?

bai, baborra ta estiborra. Amura, "la amura de proa, amura de popa", edo "amura de babor y amura de estribor"

da euskeras? Amul-

amulie, amulie bai, da amuladan gues, esatiles sarritxen *amuladan gues*, da, e, bránkas dxun biarrin aixera, mandaya⁶ artunda apur bat amuladan, bai

ori ser da beladun-

bélan, bai, amuladan

ostantzin es?

bai, baporetan, da enbarkasiñutan be ixeten da, ónetan e, enbarkasiñutan atunetan be, sarri, selan susi ba? ta, amuradan gues e, amuladan gus, bránkas e gogor dau-te, amuladan gues, apur bat e, aput bat e amor(r)emoten

entzun su au berbie "gillekidxe", kontragille

gillekidxe ta kontragillie, gillí ta kontragillie. Gillí da, duna, beyén, gillie. Da gero dues, gillera dues armasoyek, da armasoyek amarrateko, due kontragillie óren ganien, eso es, kontragillie, bai, bai

da olako bi?

gillá bi edo kontragilla bi

da entzun su "errefadurie"?

errifadurie, bai, errifaduri deitxuten dxako enbarkasiñun errifaduria, esatiles ee.. pss enbarkasiño politxe edo errifadura politxe edo

ser da ori?

etxurie, etxurie, enbarkasiñun etxurie da errifadurie, etxurie

kontrafrakak? kontrafraka? entzun su?

⁶ Mandea, mandia

kontrafrakak?

"falcas" erderas

.. kontrafraka, frakie, praki- prakí da.. estaitx, estaitx

txalupenaties

ba bai ba, bai ba

"lapiz-plomo" erderas

lapix-plomue, lapix-plomue. Ori da ba omoten da, makiñetan omoten da lapix-plomue. Da atxiñe, (...), atxiñe, embarkasiñuri omoten dxakon aspidxen, patentie, blaká omon esta? atxiñe-atxiñe, txalupetan-da, da gero asko korriteko omoten dxakon lapix-plomue

pintxurie?

esta pintxurie, da, oridxus eitxen da autz bat, autz e grise da, da gero oridxus eitxen san a ta gero, pintxe, aregas. Makiñetan usaten da, aitxepe dxakingo dau ori, makiñetan usaten da, twérkentzako ta

"porteridxek"? falsas puertas decorativas?

Porteridxek?

...

da "lemie"= timón, da "lemakanie"?

lemakanie ba, e, lem-, goidxen duna, esatiles e bátera ta béstera mobiteko lemie, a-dá lemakanie, bátera edo béstera mobiteko lemie, baborrera edo estiborrera edo erdire edo, ori da lemakanie

palue edo ser da?

atxiñe, órretan ee txalupetan ba, oleskue, (palosku), oleskue
da olako bi?

lemakana bi

da "lemorrotzak" entzun su?

lemórrotzapai, lemorrottzatie, átzién, dxuten sin órrek, átzeko kodastien, lemí sartziko, lemi sartzeko, lemik erute ban e anillue, da anillo bi, da kodastin oten sien, órrotz bi, lemorrotzak, anilluk an sártzen sien, lemi sartzeko, kolokateko beren lekuen

orrek anilluk se isen dakoe?

estaitx, ba!

entzun su "lemorue" entzun su? orrek anilluek igwal

ixengo die? Bai igwal ixe leix aurrek, bai "lemoruk" aurrek ixe leis, bai, "lemorro", báta orrotza ta béstie..

remo?

errémúé

da "dos remos"?

erremo bi

da gero, toleta, ser da?

toleta da, abanterako erramu dun leku(en),

toletien sartzen su estrapue

estrapue ser da?

estrapue ba txikotas eitxen da, e, erramu sartziko, estrapue, anillo bateles, ba au a txikoteskue, da ándik sartzen da erramue, da gero sartzen da estrapu toletien

da toleta esan eskero olako iru?

iru tolet, iru tolet

da brógie, brogíe?

brogí da toleta duna, esatiles kaelen ganien due toleta, da, brogí da, kaela es gastateko, errefwersu imintxen dxakona toleten onduen, toleta due brogán, áu da brogie, da toleta dau amen barruen, da au da kaela, esatiles e errefwersue kaelentzat, kaela es gastateko abantien, brógi gastateko, brogi, ori da, brógie da, toleta duna

da olako bi?

bróga bi

ori es gastateko "kastaidxue" entzun su? es gastateko

"kastaidxue" ..

refuerzo en los desgastes de los luchadores del remo

ori ixengo da, ori ixengo da, erramuek, eruten dau, e, ojalatias..

ola edo, ol bi edo?

olá be bai erute bien, bay gero ojalati imintxen san, toleta dun lekun da ori, toleta dun lekuen, da erramue dxuten da tolet-, an es gastateko erramue, bai, bai. Oiñ e, oin bakixu selan usaten dauien ori? Au e.. selan dako ixena onek? Jesus!.. eska-, "eskai" esta.. Bweno áulaku usaten daue oiñ, forraten daudie erramue toletan dxun bi dawen léku, forraten daudie (orreas). Berotan eitxen tzu ta dza! pega bertan da listo

entzun su "mastapalue"?

mastapalue ba pálue

se palo da ori?

ori da béli ixaten san e.. pálue, beli ixaten san palue, e palue da gero dxuten san bergie bélías, ori da mastapalue

da palo nagosidxe?

pálo nagosidxe ixeten san áurrin duna, áurrin duna, palo nagosidxe

lusiena?

lodidxena ta andidxena. Se or dues, ee, orti dxuten san ba béra nagosidxe, ori da, órretie, txalupetako-

da trinket-palue?

berori da, trinke-palue, bai

o sea, palo nagosidxe?
palo nagosidxe da trinke-palue
trinketa? olan esaten da?
trinketa bai
da ia, onek belan isenatie, a ber,
"matxeta" entzun su?
nik e belan e..
es baye, es dxakin arren ba igwal entzun-
entzunda (bai), es, ori estot entzun
burriketie?
...
esu entzun, artañe?
es, es
serbanue bai
serbanu bai
entzun su "kataldue"? erderas "cataldo"
...
eske onek danak die txalupetako-
ori txalupetako mo- gixonen batek esan tzu,
esta?
bai, sure librotik atara dot
a! nire librotik ataiku da ori?
da "erlingie"?
erlingi bai, erlingie. Erlangi da bélietarun e, e,
aixe asko dawenien, eruten txusen, erlíngak,
beliek, da ixeten san béli txikitxuteko,
erlingakas, erlíngak omon da txikitxu itxen san
bélies
sertzutie ba?
erlingak
sertzutie ba?
osea da, da béli esta?, bélies, da amén erdi
ingeruen, edo bérau erute ban, aulan txikota
manda bateti béstera, da eitxe san au bátun, da
gero erlíngak omon, istutu da eitxe san beli
txikitxu, ori da erlingie
"enpaloma" entzun su? Relingar,
enpaloma
enpaloma, da, béli yosikeran, béli dxosten
denien, enpaloma da, txikotas imintxen denien,
bélies béra, á da enpalomaties
orduan orrek gausak bakisus?
bai, bai, seuser e, apur bat akordaten dxast, bai.
Gure sasoyen ya bélies esta usa esetako be,
esetako be, ámen e batelen baten edo, bela
santar bategas ibiltzen giñen ostantzin e, gure
sasoyen-
latiñe ta orrek
bai bai, bai, latiñe ta áurreko palu-, áurrekoo,
e, trinketa edo, ba ostantzin e gitxi, gure
sasoyen gitxi usa da belie
enzun su "estena"?

.. estena? estena, *estena* entzun dot nik baye,
itzasoko gausi esta, bai, *estena* deitxuten tz-, e,
deitxuten tzon e, selan e sugoyek ataten dawen
olan miñé, áreri deitxuten tzagun *estena*
emen igwal beste gausa bat isango da
beste gausa bat ixengo da
da "enbargak" entzun su?
enbárgak, enbargaties, e beliek okitxen (txusen)
e, amarraten dinak bergará, bergara amarraten
da bélies, asi, asi, e berga-burutik, berga-burue,
da bergaburu da aulan anillules okitxe (bana), a
sartzen san bergen, da gero enbarga dana, beli
amarra
orretis enbargak
enbargak, bai